

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Conciones siue Conceptvs Theologici Ac Prædicabiles R.
D. Petro Bessæi SS Theol. Doct. Reg. Galliar. Oratoris**

Besse, Pierre de

Coloniae Agrippinae, A. M.DC.XXIX

Feria V. Post Domin[icam] II. Qvadragesimæ.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56232)

ac tum demum quiete frui? nescitis igitur quid petatis, cum super Christum extolli vultis, cum prerogativas, cum exemptiones petitis, quas Christus nunquam habuit, aut quaesivit: *Non est enim discipulus supra magistrum.*

Quamobrem non est meum dare vobis. Hanc vobis postulationem annuere nequeo, nisi prius pugnetis: non est meum, id est, non debeo: non est par vobis gloriam dare prius, quam aliquid sustinueritis: illa enim veluti debita merces & remuneratio non nisi bene pugnantis conferitur.

Narrat in Apophthegmatis Plutarchus, Antigonum secundum Demetrii filium, adolescenti cuidam, nobilis quidem ac generosi patris filio, sed ignavo alioquin ac inertis, stipendium ac remunerationem laborum quos parer in regis olim gratiam subierat, postulanti, regium ac sese dignum responsum dedisse: *Ego, mi adolescens, mercedem & munera dare propria non paterna virtutis causa dignus soleo.* Eodem profus modo, licet tacite, Christus Rex noster Zebediadis hisce mihi visus est respondisse: Remunerari non soleo eos, quorum nulla sunt merita: & cum vos o Apostoli, nondum tale quid promerueritis, non est meum dare vobis.

Magist. 12.

Quamobrem Christiani nihil unquam huiusmodi postulate, talibus amplius nolite caelum votis ac precibus fatigare: nolite in hoc discipulos hosce ambitiosos imitari: aut inaniter efferti, nec honores aut vanos dignitatum titulos affectare, nihilque amplius postulare, quam quod ad hanc vitam tolerandam necessarium sit: caetera enim quid obsecro sunt aliud quam vanitas, liquidum nihil, ac fumi vapor? quae cum petitis, ne scitis quid petatis.

Plutarch. Apophtheg. Reg.

Vere, inquam, Domine Jesu, nescimus quid petamus, quando ipsum Nihil petimus, & Omne reiciimus, quando punctum rogamus, & infinitum contemnimus: quando temporalia quaerimus, & aeterna amittimus: quando terram desideramus, & caelum caelestiaque negligimus: denique quando ad mundi honorem aspiramus, & de aeternae beatitudinis gloria ne minimum quidem solliciti sumus: nos velut in tenebris ambulare ac ca-

cutire ostendimus. Hanc igitur nobis gratiam concede, ut ambitiones has, infernales illos appetitus, inexplebiles illas cupiditates ex animo euellamus & penitus contemnamus. Haec porro unica nobis sit gloria & ambitio, quam Apostolo Paulo praeter ceteris constat placuisse, qui in sola cruce gloriam collocabat, *absit mihi gloriari, nisi in cruce Domini nostri Iesu Christi.* Unica haec nostra sit gloria, quam regius vates ambiit, cuius omnis ambitio in te solo diligendo sita erat, dicens: *Et a te quid volui super terram: Maior nostra non sit ambitio, quam fuit illa Salomonis regum omnium sapientissimi, qui omne mundi gloriam ludibrio habens, ait: Vanitas vanitatum & omnia vanitas.* Denique omnis nostra ambitio sit integrum tibi obsequium deferre, perfectum amorem exhibere, ac fideliter in hoc mundo adorare, ac demum in altera vita te oculo ad oculum contemplari. Aetna.

Gal. 6.

Psal. 72.

Eccles. 1.

FERIA V. POST DOMIN. II. QUADRAGESIMAE.

Partitio.

- 1 De noxa diuitiarum.
- 2 De diuite purpurato.
- 3 De epulone.
- 4 Qualis sint diuites erga Lazaros.
- 5 De vtriusque morte.

Homo quidam erat diues, & induebatur purpura & bysso, & epulabatur quotidie splendide. Luc. 16.

FIGURA.

PRÆCEPIT in Leuitico DEVS, vt sum. Leuit. 16. Primus Pontifex duos in templum hircos coram Domino, ad ostium tabernaculi adduceret: quorum vnum Domino immolaret, alterum iniquitatibus totius populi & imprecationibus variis grauatum in desertum emitteret. Quo quid aliud, quam diuersae sortes, quibus duo illi, quos in Euangelio hodierno descriptos habemus expositi fuerit, significatur. Videmus hic enim, non iam duos hircos, sed animalia duo rationis usum habentia, vnum scilicet diuitis abundantem, qui totum vitam

suae tempus in deliciis & voluptatibus traduxerat, alterum vero pauperimum & mendicum, scilicet Lazarum, qui toto vitae suae spatio inopiam tolerauerat, eodem tempore simul coram Domino sisti. Vnus eorum, nempe Lazarus, ei oblatu fuit & benedictionibus completur: alter vero, dicitur scilicet epulo, peccatis & imprecationibus grauatus, instat fatentis hirci, non in desertum, sed in tartari barathrum, sempiterna supplicia toleraturus detruditur. O diuersos rerum casus! ò dissona in utroque iudicia: Vt vero aliquid, quod vobis omnibus prodesse salutiq; vestrae queat conducere, proponere possumus, Spiritus S. opem & auxilium imploremus, in eamq; rem Virginem matrem, vt mediatricem adhibeamus, AVE MARIA dicentes.

Plutarch.
Lycurgo.

Præclarus ille Græcorum legislator Lycurgus, à Lacedæmoniis quondam rogatus, quamnam potissimum re sese ab inimicorum impetu & viribus defenderent, libere respondit, si paupertatem perpetuam colatis, ac diuitias malorum irritamenta procul à vestra republica dispellatis. Id ipsum mihi hodierna die liceat Christiano more dicere, Auditores, & affirmare: vt scilicet animas nostras à dæmonum impetu atq; armis tutas reddamus, nullum aut melius, aut præstantius medium dici vel fingi posse, quam mundi splendorem ac luxum, ipsas etiam diuitias relinquere, ac procul ab animæ nostræ penetralibus easdem ablegare. Itanamq; & ipse Gentium Doctor Paulus nos admonuit, dicens: *Qui volunt diuites fieri, incidunt in laqueos diaboli.* Sunt etenim diuitiæ veri dæmonum laquei, ac pedicæ, quibus nos captant, sunt vitiorum fomenta, virtutum omnium venenum ac interitio, animarum deniq; nostrarum sepulchrum.

1. Tim. 3.

Conferuntur diuitiæ bombycibus.

Quemadmodum enim bombyces magna sane difficultate ac labore, vt subtilia illa filamenta ore educat se ipsos euiscerant & quodammodo emedullant; cumque se lectum texere honoris ac locum quietis componere arbitrantur, sibi se carcerem ac sepulchrum, in quo emoriantur, struere non vident. Non lecus, vos mundani, vos inquam, qui diuitiis coaceruandis incumbi-

tis, cum splendidum aliquod ædificium construere, cum dignitatem aliquam auro redimere, census ac facultates coemere constituitis: carcerem vos vobis ædificare, eique vos includere, ac sepulchrum viuos intrare, non animaduertitis, numquam, nisi vt ad inferos deuoluamini, liberari vos contingeret.

Potens ille Nemroth cum ex celsa villam Gen. 11. Babylonis molem construeret, non putabat tantam inde sibi confusionem imminere. Ita quoq; tu Cosinophile, cum diuitiarum tuarum turrim sustollere moliris, nõ existimas hinc æternam tibi damnationem posse euenire:

Auarus ille Giezi, Elizæi Prophætæ puer 4. Reg. 5. cum dona & munera vestesq; pretiosas à Naaman accepisset, nunquam existimauit fore, vt inde sibi lepram acquireret. Tu vero mundane, cum diuitias, quæ à mundo tibi offeruntur, ac cipis, nescis, ah nescis miser, illas te peccati lepra posse inficere.

Quamobrem hoc vobiscum cogitetis velim, à diuitiis non mediocre animæ periculum imminere, easq; vt plurimum anima esse quibus iuratus hostis vester Satan eadem oppugnat & expugnat; mundumq; iisdem veluti laqueis vti, quibus miseros mortales illaqueat & constingat.

Audite egregiam in hanc rem allegoriam. Allegoria. Pellex illa & impudica Putipharis vxor, vt castum Iosephi animum peruerteret, adulterioq; fœdaret, palliũ eius atripuit, quo relicto nisi castus adolescens sese proripuisset, magnum pudoreius, & integritas periculum incuruisset. Nõ secus infernalis illa furia Satan, ille angelus adulterij, cum animabus hominum agit, quas in extremum discrimen adducere ac perdere machinatur, vt illas igitur in vitiorum gurgitem ac voraginem precipites agar, diuitiarum pallio eas conatur cõprehendere, quas diuitias nisi relinquunt, ac nudæ profugiant, extremo sese discrimini, nõ salutem ac pristinam dignitatem amittant exponunt.

Refert Plutarchus Alexandrum Macedonem militibus suis barbam radere præcepisse, ne quis hac in bello apprehensa eos abreptos abduceret. hac enim parte virum com-

Alexander præcipit militibus suis barbam radere.

comprehendere facillimum est. Simmus quoque; militum Dux, Deus, sapius nos, qui sub eius nomine & signis in Ecclesia militanti meremus, barbam, crines, superfluas illas diuitias resecare & tollere iubet; nulla enim parte facilius nos hostis noster diabolus, quam diuitiarum crinibus, potest comprehendere. Quemadmodum enim crines Samsoni, in quibus tamen omne eius robur situm erat, exitio fuere: ita quoque rutilans illa diuitiarum casarius, in qua tamen omnis nostra vis ac facultas consistit, infelicitatis nostrae & exitii vt plurimum fons est & origo. Ac veluti crines Absoloni (quorum tantus decor fuit ac splendor, vt Ierosolymitanae virgines eos quorundam magno pretio redimerent: erat quippe illi flaua ac veluti aurea casarius) motem pepererunt, quibus scilicet ad ramos arborum adhaerescuntibus confossus est. Non aliter cum diuitiis agi videmus, quae instar aureorum crinium cum sint, in quibus & fortitudinem & voluptatem omnem ponimus, saepenumero animas in aeternam damnationem praecipites agunt, cuius hodierno in Euangelio clarissimum exemplum videmus: illae namque sunt, quae diuitem illum epulonem in tartari barathrum demerserunt. *Homo quidam erat diues, qui induebatur purpura & bysso, & epulabatur quotidie splendide: & erat quidam mendiculus nomine Lazarus, &c.* Ecce duas hic sortes, duasque contrarias vias, ac duo mortis genera penitus discrepantia: Quorum ille paradisum hoc in mundo collocat & in altero tartarum acquirit: hic vero hoc in mundo infernum miseriarum sibi constituit; & in altero coelum & caelica gaudia lucratur. Verum hanc mihi veniam concedite, vt vtriusque vobis fortunam ob oculos ponam, ac primum miseram illam diuitis epulonis, ac deinde lamentabilem mendicantis Lazari.

II. Quod ad primum quidem attinet; scientiam est, historiam de diuite hoc non confictam, aut parabola loco a Domino in Euangelio propositam; sed veram esse, ac rem vere contigisse. Sententiae huius suffragatores habeo omnes poenae SS. Romanae Ecclesiae Doctores ac Patres, Augustinum, Ambrosium, Chrysostomum, Gregorium, in cap. 16. Luc. tres

quidem Episcopos doctrina ac sanctitate effulgentes, alterum Romanum Pontificem. Abdiam item Babylonum lib. 5. Irenaeum lib. 4. contra haereticos. quos omnes Galliae nostrae decus, ac columen sequitur Bern. dicens: *Ab his columnis difficile auellor.* Argumento est, quod in parabolis nulla propria poni nomina soleant, vt in hac historia fieri videmus: vbi de Lazaro, de Abrahamo, ac Moyses est sermo: quin & Euthi Graecus scriptor, ex traditione quorundam Hebraeorum tradit, diuitis huius nomen, *Nimensis*, fuisse.

Homo igitur fuit, & homo diues, qui cum multas opes ac facultates possideret, tantum abfuit, vt in Dei cultum & honorem conuerteret, vt iisdem & Deum offenderet. Aranea paruum licet animalculum, a deo venenosum est, vt florum etiam suauissimorum substantiam in venenum lethale conuertat. Hic vero simile omnino, imo multo retrius Epulo araneae nocentius animal videmus, quod in venenum collatum, in virulentiam, in peccatum, quod nullum in mundo deterius virus inuenitur, dulcedinem diuitiarum, ac mella opum commutat, adeo, vt vnde Deo honorem tribui oportuerit, inde eum potius offenderit, & ad iracundiam prouocauerit. *O miser mundani, id ipsum & vos quot die facitis: vos diuitem illum epulonem imitamini, vos Israelitas sequimini. Quum enim illi ingentes Aegypto egressi thesauros, & immensas opes, quibus Aegyptum spolauerant, asportassent, post Rubri maris transitum, omnes illas in idola conuertunt. O impietatem non ferendam, o ingratitudinem post tot beneficia singularem! Eadem vestra impietas est. Conuophili. nam cum tantas tamque amplas vobis ab incunabulis Deus opes, diuitias, ac facultates, quae ad vos hereditate deuoluuntur, contulerit; ea vestra est ingratitudo, vt idolis eas, gula scilicet, luxuria, ludo, tripudiis, omni denique peccatorum generi, quae instar idolorum sunt, teste Paulo, quaestidorum seruicium, consecratis.*

Ac veluti luna nunquam deliquium patitur, aut Eclipsim subit, nisi dum plena est: ita nae compantur. homines raro aut nunquam in amore Dei, rantiur. cialq; mandatorum obseruatione deficiunt, nisi diuitis turgent, & oppleti sint. Aliud adhuc

Luc. 16.

7. Reg. 14.

Epulo araneae collatum. Allegoria.

Exod. 38.

Ephes. 5.

adhuc in luna notandum est: quo enim illa plenior, eo à sole remotior & abest longius: homines quoq; ad eundem modum, quando facultatibus abundant, atque arca eorum opes laxas flagellat, tum minus de Deo solliciti sunt, ac magis ab illo recedunt Ita sese rem habere, scite vos non ignoro ò diuites, & opulenti: an non enim verissimum est, vos de ieiunio, auctendo sacro restitutione facienda, eleemosynis dandis, non esse sollicitos, ac de poenitentia facienda ne minimum cogitare?

Triplici de causa diues condemnatus est.

Talis fuit diues ille epulo, qui tribus potissimum de causis condemnatus fuit, ac prima equidem, quia *induebatur purpura & bysso*. Non quod auro textas vestes indutus fuerit, quod torque auro collum circumdatus, non quod gemmis incederet onustus; verum quod purpura & bysso fuerit vestitus: & nihilominus hoc ei dānationis æternæ causa exstitit. altera, quod *epularetur quotidie splendide*, quod laute & opipare mensa eius instructa esset. Postremo vero, quod Lazarum negligeret, quod tenax esset, nec in pauperes profusior. *Et erat quidam Lazarus*. Hæc tria dānationis eius fuere capita. O delicatuli, & cincinnati aula comites & asseclæ, qui singulis pœne diebus instar chamæleonis colorem commutatis, quippe, vt Protei in omnes vestium formas vos transformatis; ne obsecro mirum vobis aut nouum videatur, si in infernale barathrum tandem aliquando sitis deuoluendi, cum hic ob vnicum crimen, quod indueretur quotidie purpura & bysso, non vero stragulis auro intertextis supplicia ac tormenta æterna sustinere cogatur.

Sabellius.

O stulta curiositas, ac curiosa stultitia, proh! quomodo miseros mundi amatores demerasti & fascinaisti? Tanta Heliogabali Romanorum Imper. vanitas fuit, ac superbia, vt singulas vestes semel tantum induerret; ac tanta in eo libido, vt si qua muliere vsus fuisset, eadem non amplius vteretur; tantusque in eosplendor ac luxus, vt calceamenta gemmis, & vnionib. adornaret: quæ tamen Demetrius Rex etiam auro conuestiuit. Tanta in Antonio senatore Romano opulencia fuit & luxus, vt annulum gesta-

Plinius.

ret, quem certum erat vicies millibus festeriis æstimarum, vel secundum nostram supputandi rationem, quinque coronatorum millibus. O stultos mortales! ò luxum superfluum! Hæc diuitis nostri quæque vita fuit, *induebatur quotidie* scilicet *purpura & bysso*, atque ideo partim damnatus fuit.

Vos vero mulieres & virgines, quæ ita compta & calamistrata inceditis, & novas quotidie vestium formas effingitis, quæ ita luxu diffusis quæ turtitæ, unellatæ, fucatæ videri vultis, & superbia elatæ caput in æra sustollitis, an non horrenda Dei iudicia per timescitis? audite historiam & vindictam insignem, quæ Deus superfluum illum foeminarum luxum castigauit, quæ cognita, vt respiscatis, efflagito.

Referunt Damianus & Sabellius, in stupenda perba illa Venetorum republica olim femina in Veneta nam fuisse Domini Siluij, Magni Venetiarum Ducis, vxorem, quæ Constantinopoli eodem commigrauerat: cuius tanta mollietis & luxus fuit, vt manus nunquam nisi molli rore lauaret; ac non nisi fusciniis aureis in mensa ad cibum capiendum vteretur, ne candorem digitorum, manuumq; venustatem commacularet. Cubiculum vero eius, & lectus exoticis temper odoribus perfundebar, & suauissimis suffribus adolebatur. Verum ò diuini iudicij abyssum! non tulit tantam mollietiem, aut luxum Deus, ac vindictam sumere decreuit. subito enim in grauem morbum incidit, vnde factum est, vt tam grauis factor è toto eius corpore prodierit, nullus vt domesticorum ei adhærere potuerit, omnesque ad vnum eam deseruerint; itaque omnibus suis delitiis valedicere coacta, miserime expirauit. Hoc igitur exemplo respiscite vos omnes, qui delicias & luxum contestamini.

Vos vero fallaces huius mundi asseclæ, & Christus vanitatis amatores, prospicite vobis, ne e vnica veste andem cum Epulone hoc sortem subeatis: contentus sed modestia Christiana in habitu vestro fuit toto reluceat, Christiano more induamini, atque tæ suæ rembus & cultu vestro fugite. Imitemini potius verum hoc paupertatis exemplar, ac typum

typum illum modestia Christum, qui toto
vitz suæ tempore vnica veste vixit conten-
tus. Emulemini eius discipulos & Aposto-
los, qui nudipedes, ac vili lacerna circumda-
ti per agros, & vrbes Euangelium annuntia-
turi discurrebant. Proponite vobis ob oculos
miseros illos, ac pauperes religiosos humiles
illos Capucinos, quos plena hyeme per im-
bres & frigora tenui veste indutos, ante oculos
vestros incedere videtis: qui nobiliori
forstian loco nati; atque illustriori stemma-
te oriundi, quam vos, qui eos despicitis. Qui-
bus omnibus si ferreum vestrum pectus ne-
queam flectere, flectat saltem diues hic epu-
lo, qui quod purpuram & byssum quocidie
indutus fuerat: infernali barathro ac flammis
perpetuis est sepultus.

Erat adhæc in epulis splendidus, atque in
conuiujs exquisitus: *Epulabatur enim quo-
tidie splendide*: quotidie conuiuia domi suæ
agitabat, mensa ac domus eius omnibus pa-
tebat intrantibus, ac semper in epulis versa-
batur. O infelices ac tristes epula! Quot vos
in mundum mala & calamitates inuexistis?
in conuiuio siquidem Absaloni incestuosus
Amnon, fraternis manibus necatur. In con-
uiuio Baltasaris Regis sacra templi vasa pro-
fanantur, ac Rex ipse vita spoliatur. In con-
uiuio Herodis, Ioanni Baptistæ caput præ-
ciditur. In conuiuio filiorum Iob, domus
corrui, quæ eos mensæ accumbentes ruina
simul inuoluit. In conuiujs Hebræorum
idola eriguntur, denique quæ non petulan-
tiæ etiam modo in conuiujs hodiernis com-
mittuntur?

III.
Splendida
veterum
conuiuia &
exquisita.
Plut. Lucul.

Epulabatur igitur quotidie splendide, omnia
luxus genera excogitabat, luxus ac conuiu-
ia veterum illorum Romanorum imitaba-
tur; quæ quam opipara & exquisita fuerint,
meminisse vos putem. Lucullus magnus il-
le Roman. Imperator, verum in epulis ad-
eo splendidus, vt communi populi prouer-
bio diceretur, *Loquitur vt Cato, viuit vt Lu-
cullus*, cœnam extemporariam Pompeio &
Ciceroni, qui cum nyc opinantem opprime-
re decreuerant, condidit, in quam quinquaginta
denariorum millia, id est, decem Ca-
poleonum millia fuere impensa, an non hoc
erat splendide epulari? *Ægypti regina Cleo-*

patra, Antonium delicias suas conuiuio ex-
cipiens; vt regificam magnificentiam, aut
immenfam prodigalitem potius, eadem
testatam f. ceret, post exquisitissima fercula,
ac lautissimos missus, gemmam centum ce-
ronatorum millibus ælminatam in mensam
iussit i. ferri, eamque Antonio ministrari;
cui ad insolitas lauticias, & nouum hoc fer-
culi genus demiranti, similem ipsa ex auri-
cula pendentem gemmam, ni Antonius ob-
stitisset, ministrasset. Audire obsecro aliud
adhuc in eadem regina luxus exemplum. Cû
Philetas medicus eius quodam tempore cur-
linam ingressus, octo vastissimos apros inte-
gros in veru suffixos, præter ingentem alia-
rum fetarum altitiumque copiam vidisset;
obstupescens à coquo quaerit, quis Rex
aut Monarcha cum ingenti famulorum ca-
terua ad Reginam diuertisset, in cuius gra-
tiam tantus eiborum apparatus destinatus
foret? cui coquus submisit respondens, ne-
minem præter Reginam, & Antonium cœ-
natos, aiebat. Vere hoc erat, epulari splen-
dide.

Narrat de Vitellio Suetonius, quod magis *Sueton. Vi-
ad huc forstian demirabimini: ei scilicet cœ-
nam aduenticiã à fratre datam fuisse in qua
duomilla lectissimorum pisciũ, septem autũ
apposita traduntur, qui etiam in medijs epu-
lis dicere interdum solebat, aut Cæsarem,
aut parcum esse oportere: an non hoc splen-
dide epulari erat?*

Alius Lampridius Romanorum Iurum
exaggerans, de Heliogabalo refert, eum vna
sibi cœna sexcenta struthionum capita ap-
poni iussisse. O prodigiosam & immensam
prodigalitem! ô gulam intolerabilem! Le-
gisse me etiam apud Athenæum memini; Sy-
baritam quendam, Smindridem nomine,
mille venatorum ac totidem pene coquorũ
numero stipatum, ad Dominæ suæ ædes
amoris ergo, venire solitum. Sufficiebat hoc
credo, ad epulandum splendide. Similis pla-
ne vita diuitis huius Epulonis, ac Lurconis
fuit: vt verum Epicuri de grege porcum, &
alterum Sardanapalum videre in eo liceret;
sed

O diues, diues, non omni tempore viues.
Tu scilicet epularis splendide, mensaq; tua
lectis.

Plut. in An-
tonio.

1. Reg. 13.

Den. 9.

Marc. 6.
Iob. 3.

Athenæum
lib. 12.

lectissimis epulis referta est; at Lazarus misellus fame moritur.

Ad alterum iam concionis membrum veniamus, ac secundum tragœdici huius actum repæscotemus. Prodeat igitur iam mendicus in scenam Lazarus. Erat quidam mendicus. Interea vero dum epulo ille duceret in bonis dies suos, quotidieque laute ac splendide comessaretur, iacet ecce inops ac mendicus Lazarus, viceribus plenus, miseris saturatus, opem efflagitans, stipemque poscens ad ianuam palatii eius; & cheu diues ille immitis ad eius petitionem obsurdescit. Derident licet cœli, ac tonitrua vndequeque circumstrepant, non ideo tamen rupes concutuntur aut percelluntur: clamant & inclament ad diuitum fores pleno guttore pauperes, non minus quam Marpesia cautes illi commouentur. Ecce vobis hic exemplum. Diues ille & inhumanus Nabal, cum quotidie cum suis epularetur, nunquam tamen copias Davidis, quæ in deserto & sterili solo commeatu inopia laborabant, cibarijs iuuare voluit. Vnde tantam aduersus inhumanum hunc ac tenacem indignationem concepit, vt eum misso exercitu delere parauerit: *Et ait David: Vere frustra seruauit ea, quæ huius erant in deserto, & non perit quidquam de eis, quæ ad eum pertinebant, & reddidit mihi malum pro bono, hæc faciat Deus inimicis David: Si reliquero de omnibus quæ ad ipsum pertinent, usque mane, mingentem ad parietem. Quæ ingratitude historiam hodiernam expressam videmus: cernimus enim hic stultum quendam Nabal, quotidie medias inter epulas versantem, ac misero Iesu Christi athleta, desertum mundi huius perambulanti, misericordiam exhibere detrectantem: vnde tanta aduersus eum Deus indignationem fuit commotus, vt armis iustitiæ in eum exercitis, in exitiũ, damnationemque illius cõspirauerit, & cum in profundum tartari deturbaret.*

2. Reg. 25.

lib. 2. Fluuus in quẽ si quid proicitur, quã primũ lapidescit.

Ait Plinius fluuium esse, in quem arbores aut plantæ coniectæ, quam primum lapidescant. De eius quidem rei veritate mihi non constat; tamen hic rem haud multum absmilem contemplan. Video enim hic voraginem, torrentem rapidissimum, abyssumque

ingluuiei, quæ omnes diuitias, bonaque temporalia, quæ Deus in domum eius cumulatiissime conicit, in lapidem peccati conuertat: omnia scilicet in lapidem transeunt, nihil in elemosynam conmutatur, misellus Lazarus ne micam potis est elicere.

Quemadmodum etiam arbores, quæ in locis præruptis ac confragosis, inq; inaccessis præcipitijs exrescunt, nullos nisi coruis aibusque fructus ferunt, eum homines eo nequeant pertingere. Ad eundem quoque modum de diuie hoc dicere possumus. Qui cum in præcipitijs superbiæ, gulaque confusus sit, omnes, quos fert, fructus, omnesque facultates eius, in prædam coruis, id est peccatis, quæ animam duotant, & non pauperibus, cedunt; Lazarus ad eas nequit pertingere.

Ipsi poro canes, ratione licet destituti, mendici huius miserti, eius viscera lingunt; ac nefarius ille gurgis, & helluo, ne minimum quidem commouetur. O crudelitatem inauditam! ð barbariem intolerabilem? Sume animos mendice, consolare inops Lazarus, noli cõtristari Iob, sed es in sterquilino, testa viscera & saniem radens, omnia tibi tua duplicato fœnore tandem aliquando reddentur. Sustine adhuc paululum afflicte Mardochæe, veniet aliquando tempus, cum superbus ille Aman, diues ille epulo subuertetur, & ad patibulum vsque, ad inferos vsque deprimetur; tu vero ad honores & gloriam ab Angelis subueheris. Consolare, consolare Daniel, etsi modo famem in medio rabidorum leonum, diuitum horum epulorum, leones ipsos feritare & barbarie longe superantium, patiaris; veniet namque aliquando tempus, illa tandem dies elucescet, qua Deus Abacue, qua Prophetas suscitabit, qui tibi cibum ministrabunt; & vltro deferent. Concipe spem & confide Elia; licet impia illa Iezabel te persequatur, licet diues epulo in te insurgat; licet fame in deserto moriare; excitabit Deus non coruos, sed Angelos, qui te consolentur, pascant, & in Abraham sinum deferant. Noli deiici animo David, si à mensa impij illius Saulis repulsus per solitudinem & loca inuia instar erroris obambules, in deserto habites; licet sub dio & humi cubes, mille licet mole-

Solamen pro pauperibus.

Iob. 3.

Esb. 6.

Dan. 6.

3. Reg. 19.

2. Reg. 36.

stias

lestias perferas? melior & serenior quondam fortuna affulgebit, ac tantarum amaritudinū loco segetem consolationum recipies. Spera igitur miselle Lazare, sustine, ac sume animos, *iacta super Dominum curam tuam, & ipse te enutriet.* Humeris diuinæ providentiæ innitere, eisq; tribulationum, angustiarumque tuarum pondus impone, ac lenies proculdubio, consolationem propediem affaturam. Ne tibi mirum videatur, si diuitem huic lata iam gaudentem fortuna videas, te vero ad uerla premi: sed potius animum concipies: neq; enim perpetuum hoc futurum est, fortunæ rota vertetur, ac tum quadrata rotundis commutata videbis: *factum est ut moreretur mendicus, mortuus est & diues.*

V. Hic finis est lusus, hæc lugubris illius Tragediæ catastrophe: Lazarus mortuus est, mortuus & diues: uterque mortuus est: ita namque æqua sorte moriuntur diues simul & pauper, opulentus & mendicus, *Nemini prorsus fera Parca parcat.* Adeo ut merito dicere poteris Flacce:

*Horat. lib. i. Pallida mors æquo pulsat pede
Pauperum tabernas regumq; turres.*

Nam veluti sidera, quæ in oriente exoriantur, post mille cursus & recursus iterum tandem in Occidente occidunt. Ita etiam omnes in cunis, instar minutarum quarundam stellarum, in vitæ huius horizonte æqualiter exoritur & surgimus: verum post varias ambulationes & motus, omnes in tumulo æqualiter tandem occidimus. At non facis est mori. Quanta vero Deus bone & iuste, in morte ipsa diuersitas est & discrepantia! Eodem simul uterq; momento moritur: ac Lazarum in sinu Abraham, in Prophetarum & Patriarcharum medio video consistentem: diuitem vero inter media dæmonū damnatorumque agmina, inter flammæ medium, in profundo Tarrati sepulchrum contempler, *Et sepultus est in inferno.*

Epulonis sepulchrum. O ferale sepulchrum! ô tristes exequias! ô vere pompam funebrem. Longe aliud hic momentum videbitis, quam superbum illud Mausoli Carix Regis. Sepulchrum inquam, flammis candens, ignibus circum undique accensum, tormentis variegatum, diabolis & monstris infernalibus undiq; circumseptū.

Tom. . . Bessai Quadrage.

Sepulchrum non marmoreum, aut æneum, sed ex igne flammarumque spiritus simul & glacie compactum, quod nulla temporum vetustas, aut cœli ruina destruat: dignum damnate sepulchrum, dignum, inquam, anima apud inferos crucianda, denique diuite dignum Epulone.

Mortuus est & diues. Epulo tandem etiam mortuus est, non secus ac mendicus Lazarus! verum non eandem uterque calcet viam: alter quippe ad gloriam, alter ad cruciatum secedit. Cuius separationis egregium in Apoc. exemplum legimus: in qua Diuus Ioaues olim duas mulieres vidit, vnā quidē saccis & cilicijs circumdatam, & extrema oppressa inopia: alteram vero meretricem, gemmis circum undique effulgentem, purpura indutam & bysso, cui Reges & Principes terræ ministerium obsequiumque supplices exhibebant, quæq; non nisi luxum & splendorem spirabat. Cum vero Ioaues his visis obstupesceret: subito ecce vidit, meretricem hanc superbam, omnibus indumentis magnificis, & regio illo ornata spoliari, & in medios flammarum voritices præcipitem desicciatq; iudicem addidisse, *Quantum glorificauit se, & fuit in delitijs, tantum dato illi & tormentum.* Apoc. 17.

Vidit quoque laceram illam vndecunque mulierem, saccis & cilicijs suis denudari, ac regijs ornamentis condecoratam ad pulchrā quandam ciuitatem deduci; vbi corona aurea coronata est. An non vobis Euangelium hodiernum hic ad verbum reperi, & in hac visione renouari videtur. Auditores? videris hic enim, non dico duas, sed duos, diuerso habitu indutos, vnum quidem bysso & purpura amictum, alterum vero saccis, & miserijs, & paupertate tectum, quorum uterque cum vitæ cursum finiisset, vnus ab omnibus derelictus, diuitijs & pompa spoliatus est & ad inferos, tormenta & cruciatum ibidem, pro mensura, qua in hoc mundo delicias, & voluptates habuerat, toleraturus, derurbatur. Alter vero paupertatem simul & viles illas læcernas exuens, regio ornata indutus, ad sinum Abraham, velut ad ciuitatem iucundissimam, deductus est: in qua Reges, Prophetas ac Patriarchas ciues habet, ut gloria coronā tandem aliquando adipiscatur. An non

T t igitur

igitur eadem vtrobiq; sois, & eadem rerum in vtraque historia facies.

Dan. 4.

Hic igitur magnam illam arborem, quam Nabuchodonosor somnians vidit, in qua tot volucres nidificabant, ac sub qua tot bestia, tot nempe peccata, & dissolutiones habitabant, excisam, deiectam, inq; tarta: eas flammis deturbatam videmus. Videmus inquam, idolum Dagon in terram deiectū, & in mille partes comminutum ad pedes Lazari per Arcam fœderis expressi (arca inquam, in qua manna patientiæ, virga tribulationis, ac legis tabula, id est, diuinorum mandatorum obseruatio, seruabantur) prostratum iacere.

Hebr. 9.

Consolamini igitur pauperes, consolamini inquam, inopes & mendici, qui hic à delictis vestris purgamini: consolamini, cum tam felicem paupertatis remunerationem, ac tam tristem deliciarum diuitiarumq; finem perspicitis. Libenter itaque, hac animati historia, afflictionum tribulationumque pendus, idq; magno animo & patienter sustinere, Audite obsecro, quid socij vestri, iam in tuto positi ad Deum in clament. *Humiliasti nos in loco afflictionis.* Ac memineritis in huius vitæ breuitate, ac veluti momento tribulationum & afflictionum malleos esse perferendos.

2. Pet. 43.

Insignis
conceptus.
3. Reg. 9.

Sacris litteris traditum est, toto illo quo templum Salomonis edificabatur tempore, malleum aur ferramentum nullum fuisse audita. Quinam hoc fieri potuerit, sapissime mecum dubitavi, imo vero vix fieri potuisse videri queat, præsertim in tanta ædificij mole, in qua construenda triginta hominum millia, idque septennio, & quidem quotidie laborabant. Verum huiusce rei ratio ad capitæ præcedentis finem legitur: quod scilicet lapides in Libano monte dolarentur & polirentur, qui Ierosolymis tantum suo quiq; loco erant digerendi. O mysterium diuinum & eximium! Templum hoc Ierusalem celestis, de animabus nostris, veluti viuis lapidibus constructum est, in quo nullus aut malleus, aut dolabra, aut lima auditur, nulla namque illic tribulatio reliqua est: cum omnis sonus & tumultus in Ecclesia hac militante audiat: hic est, nempe officina & ergasterium, in quo animæ nostræ dolantur, & contunduntur. In hoc igitur mundo, ô pauperes, tribu-

Mundus
hic tribula-
tionum lo-
cus.

lationum locus est, hic quippe afflictiones & angustia toleranda sunt.

Vos vero diuites, qui toto hoc Quadragesimæ tempore epulamini: & gulam exerectis, qui regio quotidie habitu induimini, qui nullas vnquam in pauperes eleemosynas erogatis, an non pertimescitis, aut formidatis, ne apud inferos cum diuitibus hoc epulone sepeliimini? an non auditis, quomodo præ animi angustia ipse exclamet: *Pater Abraham miserere mei.* At nullus amplius misericordiarum locus est, tempus miserendi effluxit, hic viget iustitiæ rigor: cum enim hoc in mundo paradisum habueris, illic habeas & tartara necesse est: Lazaro in terra micæ de mensa cadentes negasti, negetur tibi modo etiam minima aqua gutta. Corrigite igitur ô diuites vitam vestra, & vos ô pauperes spem accipite. Tu vero Domine peccatis nostris clementer ignosce, & nos à pœnis illis infernalibus præserua, pœnis inquam æternis, pœnis nullum vnquam terminum aut finem habituris, pœnis quibus diues hic apud inferos cruciatur. Cum vero harum omnium calamitarum origo & radix ipsa diuitiæ existierint, cū illæ damnationis eius fuerint fundamentum: hanc quæso nobis gratiam concede: vt nostrum desiderium ad illas appetendas nullo vnquam tempore feratur. Cum vero benignitati tuæ profusissimæ nobis easdē visum fuit elargiri, tibi vt eas offeramus, in honore tuum eas penitus impendamus, denique vt in pauperes, in egenos, in mendicos, qui tua membra & amici dilectissimi sunt, erogemus, elargite. Et quoniam vestrum superbia, & epularum luxus miseram hæc animam in damnationem traxerūt, da obsecro, vt nos sacros, cilicia, vestesque viles indui, ac ieiunio inediaque carnem hanc nostram macerantes, aliam viam ingrediamur: vt in ipsa abstinentia nostræ sint epulæ: cilicia, byssus: facci, purpura: ac flagella, nostræ delitiæ. Hanc enim via Lazarus ad sinum Abraham peruenit, eandē igitur & nos tenemus, vt eodem quo ille, peruenire valeamus, ad patriam inquam: celestem: cuius nos participes reddat

Pater ingenitus, Filius vngentus, ac
Paracletus Spiritus sanctus, Amen.

FERIA